

Begroting 2026

Inclusief meerjarenraming 2026-2029

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen bestuur 10 juli 2025

De voorzitter,
Dhr. M. Pijl

De secretaris,
Dhr. D. Dekema

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding en besluitvorming	3
2. Beleidsbegroting.....	4
2.1 Samenstelling bestuur	4
2.2 Missie en visie.....	4
2.3 Stand van zaken	5
2.4 Visie op de toekomst	6
2.5 Indexeringen	10
3. Paragrafen.....	12
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
3.2 Financieringsparagraaf	13
3.3 Bedrijfsvoering	15
4. Financiële begroting	16
4.1 Begroting 2026.....	16
4.2 Meerjarenbegroting 2026 – 2029	17
4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten.....	17
4.4 Bijdrage per gemeente	18
4.5 Vermogenspositie	18
4.6 Balans – meerjarig.....	19
4.7 Financiële kengetallen begroting	19
5. Bestuurlijke Besluitvorming	20

Auteur: A.S. Schoemaker

1. Inleiding en besluitvorming

Betrouwbaar, integer en bruikbaar informatie beheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Informatie van nu is ook na vele jaren nog waardevol. Als historische bronnen maken ze deel uit van het cultureel erfgoed van ons land en helpen ze mee aan het bouwen van de toekomst.

Het Westfries Archief werkt met de zeven gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec samen om informatie over het heden en verleden voor nu en later authentiek en toegankelijk te houden.

Het Westfries Archief heeft daartoe drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

- Het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
- Informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen;
- Beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting voor 2026 aan, alsmede de meerjarenraming 2026-2029. Deze is besproken en voorlopig vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 10 april 2025. Als basis zijn de ramingen uit de voorgaande begroting (2025) inclusief de wijzigingen, de kadernota 2026 van het Westfries Archief genomen. Voor de salariskosten zijn de werkelijke salarissen 2025 en de afgesproken indexering 2026 vanuit de regietafel als uitgangspunt genomen.

Alle gemeenten hebben een positieve zienswijze ingediend op de kadernota 2026.

De kadernota van het Westfries Archief is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 18 maart 2025.

Conform de regionaal gemaakte afspraken heeft een indexering op de loon- en prijsontwikkeling plaatsgevonden.

Daarnaast is de taakstelling van 5%, zoals besloten in de vergadering van het algemeen bestuur van 18 maart 2025 in deze begroting verwerkt.

De conceptbegroting wordt door het Dagelijks Bestuur voorgelegd aan de deelnemende gemeenten voor de zienswijze procedure waarna in de vergadering van het Algemeen bestuur op 10 juli 2025 definitieve besluitvorming plaatsvindt.

Volgens artikel 7 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) heeft een begroting de volgende indeling:

- De begroting bestaat ten minste uit:
 - de beleidsbegroting;
 - de financiële begroting.
- De beleidsbegroting bestaat ten minste uit:
 - het programmaplan;
 - de paragrafen.
- De financiële begroting bestaat ten minste uit:
 - het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
 - de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting;
 - de bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

Daarnaast worden ook de ramingen opgenomen van drie jaren ná het begrotingsjaar.

2. Beleidsbegroting

2.1 Samenstelling bestuur

Het Algemeen Bestuur is samengesteld uit vertegenwoordigers van de aangesloten gemeenten:

Opmeer	vacant
Enkhuizen	J. Hoekstra
Hoorn	J. Nieuwenburg
Koggenland	vacant
Medemblik	M. Pijl (voorzitter)
Drechterland	B. Diepstraten
Stede Broec	R.A.P. Wortelboer

2.2 Missie en visie

Missie

Het Westfries Archief is hét centrum voor informatie beheer in Westfriesland en draagt daarmee bij aan een transparante overheid en tegelijkertijd voor een duurzaam, toegankelijk, betrouwbaar en levend geheugen van Westfriesland.

Visie

Het Westfries Archief is het geheugen en geweten van Westfriesland. De informatie die door het Westfries Archief wordt beheerd is de levende verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Burgers, bestuurders en ambtenaren weten dit en vertrouwen hierop.

Het Westfries Archief is het centrale informatieknooppunt binnen Westfriesland en stimuleert regionale samenwerking binnen de regio Westfriesland op het gebied van informatiemanagement. Binnen de gerealiseerde technieken en processen voor digitale archivering maakt het Westfries Archief het mogelijk dat er geen onnodige informatie bij de deelnemers wordt beheerd en bewaard. Aanwezige expertise op het gebied van informatielogistiek, -beheertechniek en het toegankelijk maken van (overheids)informatie wordt regionaal benut.

2.3 Stand van zaken

De belangrijkste taak van het Westfries Archief is het verwerven, beheren en beschikbaar stellen van Westfriese informatie, archieven en documentair erfgoed en het uitvoeren van toezicht op informatie, op basis van de Archiefwet.

Het Westfries Archief voorziet in en anticipeert op de actuele en toekomstige informatie behoeften van de partners, de gebruikers en het publiek.

De tactische doelstellingen die hiervan zijn afgeleid:

- De collectie is duurzaam, toegankelijk, betrouwbaar en representatief voor de regio.
- Onze dienstverlening is innovatief, zorgt voor tevreden gebruikers en bevordert de zelfbediening.
- De kennis binnen de organisatie is professioneel, up-to-date en in staat flexibel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.
- Door kennis en middelen is de organisatie een betrouwbare en innovatieve partner op het gebied van regionaal informatie beheer en het publiceren van overheidsinformatie

Verwachtingen ten aanzien van de periode 2026-2029:

- De nieuwe Archiefwet zal in werking treden waardoor archieven van overheden na 10 jaar, in plaats van 20 jaar, openbaar zullen worden en in beheer overgedragen aan het Westfries Archief. Dit zal een inhaalslag en grote toename in digitale opslag en beheer met zich meebrengen, waarbij het Westfries Archief ook meer betrokken zal zijn bij informatievorming en -beheer van gemeenten en deelnemende GR'en.
- De regio Westfriesland is een voorbeeld in het landelijke traject "Het archief als nutsvoorziening", waarbij het Westfries Archief steeds meer zal worden benut als centraalpunt van informatie beheer binnen de regio.
- De doorontwikkeling en intensivering van onlinedienstverlening en geografische informatie specialisatie.
- De aanpassing van het functioneel gebruik van de publieksruimte.
- Voortzetting van de digitalisering van analoge archieven.
- Intensivering van de inzet van data analyse, data netwerken en artificial intelligence.
- Het continueren van een enthousiaste vast groep vrijwilligers.
- De samenwerking met studenten vergroten.
- Verduurzaming van systemen.
- Een transformatie van klassieke archiefdienstverlening naar modern informatiemanagement en online service.

2.4 Visie op de toekomst

Pact van Westfriesland

De zeven Westfriesse gemeenten hebben samen het *Pact van Westfriesland 7.1* opgesteld. Doel van het pact is om de regio te versterken op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, onderwijs en vrije tijd. De regio Westfriesland wil daarmee tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's behoren. Het Westfries Archief levert een fundamentele bijdrage aan dat doel.

Het Westfries Archief ondersteunt de boodschap tot samenwerking en onderschrijft de ambities uit het Pact van Westfriesland. Door de inzet van onze kennis en middelen kunnen wij nu en in de toekomst de regionale samenwerking op het gebied van informatiemanagement concreet versterken.

Onze activiteiten die hieraan bijdragen:

Digitale archivering

Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen brengen digitale archiefinformatie over naar de daartoe aangewezen archiefbewaarplaats van het Westfries Archief, het Westfries eDepot. Digitale informatie heeft een specifieke aanpak nodig om in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te houden. Daarvoor is een gespecialiseerde digitale omgeving nodig, maar ook gespecialiseerd databeheer door data- en informatie specialisten. Het informatie beheer zal de komende jaren dan ook sterk toenemen. Wanneer alle deelnemers digitale archieven hebben uitgeplaatst in het eDepot zal ook voor deze opslag de regionale verdeelsleutel gelden.

- Het beheren en preservareren van gearchiveerde en uitgeplaatste digitale overheidsinformatie voor alle deelnemers.
- Het voorzien in een veilige permanente beheer- en publicatie omgeving voor digitaal gevormde informatie van alle deelnemers.

Advies en inspectie

De archiefinspecteur begeleid, adviseert en inspecteert vanuit een toezichthoudende rol bij het vormen van informatie door de aangesloten gemeenten en GR'en. Om (digitale) informatie conform de geldende wet- en regelgeving te beheren wordt door de gemeenten en GR'en gebruik gemaakt van instrumenten zoals het kwaliteitssysteem informatiebeheer en worden de archiefinspecteur en de informatiespecialist in de ontwerpfasen betrokken bij migraties en implementaties van systemen waarin informatie beheerd en gevormd wordt.

Vooruitlopend op de betrokkenheid van de archiefinspecteur adviseert het Westfries Archief proactief over innovaties, ontwikkelingen en mogelijkheden op het gebied van informatie beheer. Dit gebeurt met behulp van kennissessies en door het online delen van informatie en kennis.

Het Westfries Archief bereidt zichzelf daarnaast voor op de aan te leveren digitale archieven door de archiefvormers te adviseren en ondersteunen bij het vormen van de juiste registraties en bestanden, zodat dit niet pas bij overbrengen aan de orde hoeft te komen. Hiermee wordt een piek in capaciteit bij de archiefvormer voorkomen en het beperkt het risico op fouten en herstel bij archiefvormers.

De archiefinspecteur zal ook proactief adviseren bij de implementatie van de nieuwe archiefwet in 2026.

- Het uitvoeren van de wettelijke advies- en inspectietaak, evenals de overige wettelijke taken als beschikbaarstelling en beheer, zoals verwoord in de geldende Archiefwet.
- Fungeren als kenniscentrum voor informatie beheer en -ontsluiting in Westfriesland.
- Advies en ondersteuning bij informatievorming.

Digitalisering

Het Westfries Archief hanteert een proactief digitaliseringsbeleid waarmee analoge informatie gedigitaliseerd wordt en vervolgens online beschikbaar wordt gesteld aan de burger en de deelnemende gemeenten. Hierdoor kan de dienstverlening nauwkeuriger, sneller en efficiënter verlopen. Naast online publicatie heeft digitalisering als voordeel dat het behoud van de analoge archieven beter geborgd is. De analoge stukken kunnen in de geklimatiseerde omgeving blijven en het risico op besmetting, beschadiging of diefstal door bezoekers verdwijnt hiermee. Een ander voordeel is het volledig doorzoekbaar kunnen maken van de gedigitaliseerde teksten, zodat archiefstukken niet onnodig uit de fysieke depots hoeven te worden gehaald. Bovendien is de archiefinformatie toegankelijker voor iedereen wereldwijd, omdat er niet naar de archieflocatie hoeft te worden afgereisd. Het aantal verkeersbewegingen wordt daarmee ook gereduceerd.

- In navolging van de grootschalige digitalisering van bouwdoSSIers in de afgelopen jaren worden de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) doSSIers van de regio gedigitaliseerd en opgenomen in het eDepot.
- Kwetsbare, veel geraadpleegde en bijzondere erfgoed collecties (of onderdelen daarvan) worden digitaal beschikbaar gesteld.
- De archieven die betrekking hebben op het thema slavernijverleden zullen middels een Metamorfoze project worden gedigitaliseerd. Hierin werkt het Westfries Archief samen met de Koninklijke Bibliotheek.
- De archieven die betrekking hebben op het thema kronieken en charters zullen middels een Metamorfoze project worden gedigitaliseerd. Hierin werkt het Westfries Archief samen met de Koninklijke Bibliotheek.

Educatief beleid

Het is een van de kerntaken om iedereen in de regio kennis te laten maken met de unieke bronnen die het Westfries Archief bewaart. Het Westfries Archief draagt kennis over op het gebied van waarheidsvinding en stelt zich tot doel het publiek te verrijken met kennis over het ontstaan van de democratie en door het aanleren van historisch besef. Met name jeugd en jongeren zijn een belangrijke doelgroep. Het doel is dat elke leerling in Westfriesland een keer kennismaakt met het Westfries Archief. Daarbij wordt samengewerkt met docenten uit de regio om steeds weer nieuwe interactieve bijeenkomsten te ontwikkelen. Voor volwassenen bestaat het educatieve aanbod vooral uit een uitgebreid aanbod van workshops, lezingen en cursussen. Naast de thematische onderwerpen die hierbij op het programma staan, zijn daarbij gewilde onderwerpen met name woningonderzoek, genealogie en paleografie.

- Er is een educatief programma beschikbaar voor basisscholen en middelbare scholen.
- De publieksruimte zal worden aangepast om schoolactiviteiten en overige educatieve activiteiten beter te kunnen faciliteren.
- Er is een gevarieerd lezingen, workshop en cursusaanbod.

Samenwerking

Er bestaat een nauwe band met de verschillende erfgoedinstellingen en door ons netwerk binnen de gemeentelijke organisaties worden wij regelmatig betrokken bij projecten op het gebied van maatschappelijke ontwikkeling.

- De samenwerking met andere culturele en historische instellingen in de regio zal worden gecontinueerd.
- Regionale thema's worden gezamenlijk opgepakt en uitgevoerd.

- Het Westfries Archief levert een actieve bijdrage aan regionale en lokale historische evenementen.

Dienstverlening

De dienstverlening op archieven verloopt voornamelijk via online-kanalen, dan fysiek op de studiezaal. De burger en de medewerkers van de archiefvormers hebben steeds meer behoefte aan snelle digitale dienstverlening. Het Westfries Archief voldoet aan deze behoefte door de digitale registraties te verbeteren en te optimaliseren en door het digitaliseren van analoge archiefstukken, zodat de afbeeldingen hiervan online inzichtelijk en doorzoekbaar kunnen worden gemaakt. Digitalisering wordt grootschalig uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld de digitalisering van bouwdoSSIers, maar ook kleinschalig op verzoek van de burger of archiefvormer.

Om de burger en archiefvormers zo goed mogelijk online te faciliteren heeft het Westfries Archief in 2024 een nieuwe website gelanceerd. Deze nieuwe online omgeving zal de virtuele studiezaal gaan vormen van waaruit de dienstverlening voornamelijk zal gaan opereren. Instrumenten zoals chat, mail en online instructievideo's maken de bezoeker steeds meer zelfredzaam. De studiezaal op locatie blijft daarnaast wel bestaan, want niet de gehele collectie kan digitaal gepubliceerd worden en in sommige gevallen, zoals bij wetenschappelijk onderzoek, is het van belang om het tastbare fysieke stuk in handen te hebben. Daarnaast zal de openbare ruimte steeds meer benut worden voor educatieve doeleinden. Dienstverlening op de studiezaal blijft dan ook een primaire taak, maar zal geen fulltime functies behoeven.

- De dienstverlening zal steeds meer op afstand plaatsvinden. Online zal een virtuele studiezaal beschikbaar zijn, zodat informatie sneller en efficiënter beschikbaar zal zijn voor de burger.
- Informatie die digitaal nog niet beschikbaar is, kan wel online gevonden worden en op verzoek in de meeste gevallen direct gedigitaliseerd worden.
- Het zoeken door archiefinformatie zal vereenvoudigd worden en daarmee nog toegankelijker gemaakt worden voor de burger.
- De dienstverlening naar de gemeenten is uitgebreid en door het benutten van de regionale functionaliteiten wordt ook actieve informatie beheerd en gepubliceerd.

Duurzaamheid

Zowel bij analoge als digitale duurzame opslag zullen we steeds meer de focus hebben op duurzaamheid (verantwoorde omgang met de natuurlijke leefomgeving). Daarbij zullen we ontwikkelingen die gaande zijn bij archiefbewaarplaatsen nauwlettend volgen en gaat het Westfries Archief de mogelijkheden die mede ontstaan door de invoering van de nieuwe Archiefwet waar mogelijk implementeren en uitvoeren. Dit zal een van de belangrijke besparingen worden die bijdraagt aan de taakstelling voor 2026. Voor onze digitale archivering zullen we gebruik maken van de mogelijkheden die passend zijn binnen de kaders van wet- en regelgeving en waarbij informatieveiligheid en duurzame toegankelijkheid niet in het geding komen.

- Er zullen nieuwe mogelijkheden geïmplementeerd worden om het klimaat binnen de fysieke archiefbewaarplaats op een zo duurzaam mogelijke wijze binnen de wettelijke kaders te houden.
- In al onze projecten voor digitalisering en digitale opslag wordt duurzaamheid meegenomen als onderdeel van het beleid. Wij kiezen voor dataminimalisatie waar mogelijk en werken op basis van minimale opslag.
- Middels de uitbreiding van de digitale dienstverlening dragen wij bij aan het minimaliseren van verkeersbewegingen.

Innovatie en ontwikkeling

Het Westfries Archief ontwikkelt zich steeds meer tot centraal informatieknooppunt voor digitale overheidsinformatie en data. We zijn specialisten op het gebied van betrouwbare en duurzame informatie, maar ook op het gebied van informatieveiligheid en het gebruik van data. Het FAIR principe (findable, accessible, interoperable, reusable) staat hierbij centraal. Voor het nog sneller en efficiënter toegankelijk maken van alle informatie maken we gebruik van ons eigen datawarehouse, Linked Data, IIIF, GIS, scripts en artificial intelligence waarmee we (handgeschreven) teksten doorzoekbaar maken, maar ook structuren kunnen maken en relaties kunnen leggen.

- Het Westfries Archief werkt volgens het FAIR principe.
- Er wordt actief gebruikt gemaakt van het NDE Termennetwerk.
- Informatie kan locatie gebonden op de kaart worden gevonden en getoond via de Westfriese interactieve kaart.
- Teksten in scans zijn doorzoekbaar.

Uitplaatsen en beheren legacy informatie

Archiefvormers zijn zelf verantwoordelijk voor het beheer van informatie tot het moment van overbrengen naar de aangewezen archiefbewaarplaats of tot het moment dat de informatie vernietigd dient te worden. De wettelijke termijn voor overbrengen is momenteel 20 jaar en zal in de nieuwe archiefwet 2024 gewijzigd worden naar 10 jaar. Dit betekent dat de archiefvormers gedurende deze periode voor overbrengen zelf voor beheer en vernietiging van de informatie conform wet- en regelgeving dienen zorg te dragen. Het merendeel van de informatie die opgeslagen, gemigreerd en beheerd moet worden bestaat uit zogenaamde legacy data/informatie. Dit is informatie die (gedurende een vastgestelde periode) bewaard dient te worden en beschikbaar dient te blijven, maar niet langer deel uitmaakt van een actief proces. Voorbeelden hiervan zijn de oude “C-F-G-etc-schijven” die nog steeds bestaan, afgesloten mailboxen van oud medewerkers (geen sleutelfunctionarissen), oude databases en oude DMS systemen. Het Westfries Archief kan de archiefvormers ontzorgen door deze legacy informatie op te nemen in het eDepot, de archiefvormer maakt dan gebruik van de functionaliteit “uitplaatsen”. De informatie blijft de verantwoordelijkheid van de archiefvormer, maar het Westfries Archief draagt zorg voor het technisch duurzaam beheer, zoals de ED3 gecertificeerde opslag en een beheeromgeving van waaruit door de eigen organisatie geautoriseerde medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen, de informatie kunnen bewerken en muteren. Alle benodigde archieffunctionaliteiten zijn reeds aanwezig binnen het eDepot, dus tijdige vernietiging is voorzien en uitvoerbaar, maar ook directe overbrenging indien van toepassing. Ook de voorbereiding op vernietiging of overbrengen kan samen met het Westfries Archief worden uitgevoerd, waarbij vanuit het Westfries Archief bijvoorbeeld ondersteund kan worden op gebied van bulkverwerking via scripts, maar ook op gebied van advisering bij inrichting van de data en informatie. Het uitplaatsen van deze informatie zal leiden tot een aanzienlijke reducering van de door de gemeente of gemeenschappelijke regeling te bewaren informatie ten opzichte van de periode dat zij daar zelf verantwoordelijk voor zijn en de zorg voor dienen te dragen. In plaats van de informatie die tot 2025 gevormd is gedurende 20 jaar te bewaren, dus tot uiterlijk 2045, kan deze per direct in het eDepot uitgeplaatst worden en mogelijk vervroegd overgebracht worden. Naar verwachting zullen de uitplaatsingen toenemen en de termijn waarop dat gebeurt steeds kleiner worden tot zelfs direct uitplaatsen of overbrengen, waardoor de archiefvormer de informatie uit afgesloten processen zelf niet hoeft te beheren.

- Legacy informatie van gemeenten en GR'en kan vanuit diverse applicaties in het eDepot worden beheerd en gereguleerd vernietigd worden.

Actieve openbaarheid / Woo beheer & publicatie

Het Westfries Archief ook ontzorgen bij beheer en publicatie van actieve procesinformatie. Voorbeelden hiervan zijn Wabo, Omgevingswet, bestemmingsplannen en bodemrapporten. Vanuit één centrale applicatie kan de informatie beschikbaar worden gesteld aan meerdere geautoriseerde functionarissen

van diverse organisaties. Een ander voorbeeld is beheer en publicatie van Woo informatie. Ook hier kan de bestaande infrastructuur worden benut en de expertise van het Westfries Archief op het gebied van actieve openbaarheid worden ingezet. De informatievorming en regie op de Woo informatie gebeurt bij en onder verantwoordelijkheid van de gemeente of gemeenschappelijke regeling, waarna de informatie wordt opgeslagen in het eDepot en vanuit daar online wordt gezet. Het Westfries Archief werkt aan publicatie via een website speciaal voor Westfriese Woo informatie genaamd openoverheidwestfriesland.nl (ooW), maar zal dit aanvankelijk via de eigen website uitvoeren waarbij een duidelijke identiteit van de gemeente of gemeenschappelijke regeling zichtbaar is en geen archief beleving voor de bezoeker plaatsvindt. Nadat de wettelijke termijn voor publicatie verstreken is zorgt het Westfries Archief voor permanente vernietiging van de Woo informatie. Het bewaken van deze termijn is een geïntegreerd en geautomatiseerd proces, zodat de informatie nooit langer bewaard wordt en openbaar is dan wet- en regelgeving voorschrijft.

Het Westfries Archief ziet hier een mooie kans om deze regionale functionaliteit te benutten en de regionale samenwerking te bevorderen. Kostbare commerciële oplossingen bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen kunnen op deze manier worden vermeden.

- Door de regionale functionaliteit optimaal te benutten wordt ook actieve informatie in kader van de Woo en de omgevingswet vanuit het eDepot beheerd en gepubliceerd.

2.5 Indexeringen

Eén van de primaire wettelijke taken van het Westfries Archief is het hebben en onderhouden van een gezamenlijk archiefdepot. Om die reden zijn de kosten voor huisvesting verhoudingsgewijs veel hoger dan bij andere gemeentelijke instellingen en gemeenschappelijke regelingen. En als gevolg daarvan zijn de beïnvloedbare kosten bijzonder gering.

Schema opbouw begroting Westfries Archief

Een schematisch weergave van de opbouw van de begroting laat zien hoe relatief kleine bedragen grote gevolgen hebben. Een taakstelling van 5% op de totale begroting van 2025 is in verhouding een vermindering van 17% op de beïnvloedbare taakbudgetten. Alle overige budgetten zijn moeilijk of niet te beïnvloeden. Het hanteren van een nullijn heeft grote gevolgen voor de begroting.

De berichtgeving over de indexering wordt geregeld in de vastgestelde notitie: Governance in Noord-Holland-Noord. Loon-prijsindexatie gemeentelijke bijdrage 2025 die als uitgangspunt voor de begroting heeft gediend is als volgt:

- Voor het prijsindexcijfer gaan we uit van de prijsontwikkeling van de Prijs Bruto Binnenlands Product zoals opgenomen in de meest recente middellange termijnverkenning van het CPB die uiterlijk per peildatum 1 november (Jaar T-2) bekend is. Voor 2026 is het prijsindexatie cijfer 8,0%
- Het loonindexcijfer is op basis van de CAO gemeenten (CAR-UWO). Zolang er geen CAO ontwikkeling bekend is, gaan we uit van de Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers zoals opgenomen in de meest recente middellange termijnverkenning van het CPB die uiterlijk per peildatum 1 november (Jaar T-2) bekend is. Voor 2026 is het loonindexatie cijfer 7,2%
- De standaard verhouding loon-/prijsontwikkeling wordt vastgelegd op 70/30.
- De toegestane indexatie 2026 voor de gemeentelijke regeling komt uit op gemiddeld 7,4%.

De werknemers van het Westfries Archief zijn formeel in dienst van de gemeente Hoorn en zijn op basis van detachering werkzaam voor het Westfries Archief. In de kadernota 2025 van de gemeente Hoorn worden de salarissen geraamd op basis van de meest actuele gegevens (formatie per 1 januari 2025) in overeenstemming met de CAR-UWO.

Voor de raming van de salarislasten bij het Westfries Archief is de kadernota 2025 van de gemeente Hoorn als uitgangspunt genomen voor de begroting 2026. Deze reële bedragen worden vervolgens geïndexeerd met de loonindex van het CPB.

Huur- en dienstverleningsovereenkomst

Naar aanleiding van de totstandkoming van de bouw van het gebouw waarin het Westfries Archief is gehuisvest in 2006, is de Gemeenschappelijke Regeling gewijzigd. Daarbij is onder meer geregeld dat gemeente Hoorn een faciliterende rol heeft gekregen ten aanzien van de enkele bedrijfsvoeringstaken, hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. De gemeente Hoorn is tevens eigenaar van het gebouw, daarbij is in een huurovereenkomst voorzien. Deze overeenkomsten zijn op 13 juli 2012 ondertekend. De huurovereenkomst wordt eens in de vijf jaar herzien. Op 1 januari 2021 is het 2^e allonge van toepassing geworden. Hierin is de huurprijs voor 2021 t/m 2025 vastgelegd. Het huurbedrag is opgebouwd uit de componenten kapitaallasten, verzekering, belastingen en reservering voor meerjaren onderhoud.

In de loop van 2025 zal overleg plaatsvinden over de aanpassing van de huur voor de periode 2026 - 2030

De gemeente Hoorn heeft dus een tweeledige rol ten aanzien van het Westfries Archief. Hoorn is enerzijds de deelnemer in de Gemeenschappelijke regeling en heeft er als zodanig belang bij om de kosten van de regeling laag en efficiënt te houden. Anderzijds is Hoorn eigenaar van het gebouw en leverancier van diensten en berekent deze kosten door aan de regeling.

3. Paragrafen

Volgens artikel 9 van het BBV dient de begroting de volgende paragrafen te bevatten:

1. Lokale heffingen;
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Financiering;
5. Bedrijfsvoering;
6. Verbonden partijen;
7. Grondbeleid.

Voor het Westfries Archief zijn op dit moment uitsluitend de paragrafen 2, 4 en 5 van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate waarin het Westfries Archief risico's met financiële gevolgen kan opvangen, zonder dat hiervoor direct het beleid aangepast moet worden. Door de financiële risico's te beheersen en de weerstandscapaciteit hierop af te stemmen, voorkomt het Westfries Archief dat elk risico dat zich voordoet direct dwingt tot bezuinigen of lastenverzwaring.

Onder het weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van het Westfries Archief om financiële risico's (tegevallers) op te kunnen vangen zodat taken voortgezet kunnen worden en doelen bereikbaar blijven. Dit weerstandsvermogen wordt bepaald door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt waarvoor geen voorzieningen getroffen zijn). De algemene reserve wordt gezien als de beschikbare weerstandscapaciteit binnen het Westfries Archief. In de financiële uitgangspunten voor Gemeenschappelijke Regeling Noord-Holland Noord (FUGR NHN) is afgesproken dat de algemene reserve mag maximaal 2,5% van de lasten bedragen. Daarnaast gaat men ervan uit dat de weerstandscapaciteit ook aanwezig is bij de deelnemers en is daarom beperkt bij de Gemeenschappelijke Regeling.

Tabel weerstandscapaciteit:

		Bedrag 2026
Algemene reserve	incidenteel	43.911

In onderstaande tabel staan de belangrijkste risico's die de grootste (procentuele) invloed hebben op de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel risicobeheersing:

Betreft Risico	Risicobeschrijving	Risicogebied	Beheersmaatregelen
Kosten die wij moeten maken als gevolg van een ramp of crisis (brand/overstroming/orkaan).	Gebouw en inventaris lijden schade door een ramp of crisis.	Materieel	Verzekering, brandmeldinstallatie, inbraakdetectie, gespecialiseerde bouwkundige maatregelen.
Het risico van een langdurig zieke medewerker.	Een medewerker raakt voor langere periode (deels) arbeidsongeschikt.	Personeel & Organisatie (HR)	Goede werkplekken beschikbaar stellen, een fijne werkomgeving creëren en bestemmingsreserve.

Sterke verhoging energiekosten door de klimaatinstallatie.	Klimaatinstellingen zijn wettelijk voorgeschreven.	Financieel / Economisch	Energie besparende maatregelen , zoals zonnepanelen, optimalisatie installatie.
Het risico bestaat dat het Westfries Archief te maken krijgt met cyberaanvallen.	Steeds meer opslag en beheer van digitaal gevormde informatie die alleen digitaal beschikbaar is.	IT (incl. cyberrisico)	Voldoen aan BIO, bewustzijn van medewerkers, hanteren informatieveiligheidsbeleid, eDepot leverancier met ED3
Ongeluk bezoeker/personeel met mogelijk letsel	Een val of ander voorval waarbij letsel wordt opgelopen.	Letsel / Veiligheid	Duidelijke instructies voor bezoekers en medewerkers. Goed opgeleide BHV organisatie.
Defect van kritische bedrijfsmiddelen	Defect waardoor kritische bedrijfsprocessen gestaakt moeten worden.	Financieel / Economisch	Periodiek onderhoud, bediening alleen door getrainde medewerkers, mogelijkheden tot tijdelijk uitbesteden.

3.1.1 Overige reserves

Op 20 november 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten de Bestemmingsreserve voortaan te bestemmen voor:

- Onvoorziene incidentele extra kosten ten behoeve van het eDepot;
- Voor incidentele kosten voortvloeiende uit het beleidsplan;
- Voor kosten ten behoeve van het optimaliseren van de fysieke depotruimte;
- Digitalisering en vervanging van de bouwvergunningen die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Op 17 november 2022 heeft het Algemeen Bestuur besloten een tweede bestemmingsreserve te bestemmen voor:

- Ziekte verzuim.

Deze reserve zal uit het positieve resultaat van de jaarrekening komen en heeft geen effect op de bijdrage vanuit de gemeenschap.

3.2 Financieringsparagraaf

In de begroting 2026 wordt 98% van alle inkomsten van het Archief gefinancierd met de gemeentelijke bijdragen en ruim 2% met de bijdrage van het Hoogheemraadschap en eigen inkomsten uit verhuur archiefruimten. Het Westfries Archief trekt geen vreemd vermogen aan in 2026.

Verdeelsystematiek bijdragen deelnemers

Voor de berekening van de bijdrage wordt op grond van artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling uitgegaan van het inwonertal per 1 januari voorafgaand aan het begrotingsjaar, volgens de door het CBS vastgestelde en gepubliceerde bevolkingsgegevens. Het CBS heeft de inwonertallen per 1 januari 2025 ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet vastgesteld. Dit houdt in dat er voor de begroting 2026 vooralsnog wordt uitgegaan van het inwonertal per 1 januari 2024.

In de begroting worden de lasten geïndexeerd met de indexaties zoals die zijn opgenomen in de brief van de regietafel gemeenschappelijke regelingen Noord-Holland Noord, met uitzondering van de loonkosten. Hierbij wordt uitgegaan van de werkelijke loonkosten in 2025 die vervolgens worden geïndexeerd.

In hoofdstuk 4 zijn de bijdragen per gemeente opgesomd.

Vanaf het jaar 2026 en verder is in de meerjarenbegroting een structurele bezuiniging van totaal 5% op de deelnemersbijdrage opgenomen. Deze vermindering in kosten bestaat uit een besparing van 2% op de energiekosten en een bezuiniging van 3% op de salariskosten. Voor de berekening hiervan is uitgegaan van de deelnemersbijdrage 2025 van € 2.324.884. De totale besparing van 5% komt daarmee voor 2026 uit op €116.244, waarvan € 69.746 op de salarisbegroting in mindering is gebracht en € 46.498 op de energiekosten.

Bezuiniging salariskosten

Door de uitvoering van het nieuwe beleidsplan kan op een andere manier invulling gegeven worden aan de formatie. Deze mogelijkheid wordt gecreëerd door natuurlijk verloop. Het beleid beïnvloed vervolgens het type medewerker waar behoefte aan is. Deze verandering is beschreven en gevisualiseerd in de Beoogde personeelsplanning en salarisbegroting beleidsplan 2024-2027, AB WFA 21-03-2024:

“De uit te voeren taken die het WFA beoogd in de komende periode liggen met name op het gebied van informatie beheer. Wij beogen daarom een verschuiving van het taakveld “collectie” naar het taakveld “informatie beheer”. Ook het taakveld “collectie” zal een inhoudelijke wijziging ondergaan in de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de werkzaamheden, omdat de digitale dienstverlening meer aandacht vraagt en zich verder door zal ontwikkelen ten opzichte van de klassieke dienstverlening op de studiezaal.”

Besparing energiekosten

Goed geklimatiseerde depotruimtes zijn een noodzakelijke voorwaarde voor het behoud van onze archieven. De archiefwet stelt daar strenge voorwaarden aan. Deze klimaatbeheersing kost echter door de manier waarop deze is opgebouwd en ingeregeld veel energie. Als gevolg van de sterk gestegen energieprijzen heeft de TU Eindhoven onderzoek gedaan naar alternatieve regelingen. Gebleken is dat door slim in te spelen op het buitenklimaat, het betreden van de depots, het drastisch terugbrengen van schakelmomenten en het beperken ventilatie op momenten dat dit niet nodig is, er heel veel energie kan worden bespaard. Bewezen resultaten geven aan tot wel 40 á 50%. Inmiddels zijn deze wijzigingen in een groot aantal depots van Nederlandse musea met succes toegepast. Voor de implementatie is geen extra investering vereist.

3.3 Bedrijfsvoering

Ondersteuning bedrijfsvoeringstaken

Diverse ondersteunende uitvoerende taken op het gebied van HRM, facilitaire zaken & gebouwenbeheer en P&C worden uitgevoerd door de gemeente Hoorn. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de bestaande werkwijzen en systemen. Deze dienstverlening wordt periodiek op basis van een dienstverleningsovereenkomst doorberekend aan het Westfries Archief. De kosten hiervoor worden jaarlijks geïndexeerd. In 2025 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Bedrijfsvoering in eigen beheer

Het Westfries Archief voert zelfstandig de taken uit op het gebied van IT, informatiemanagement en informatie beheer. De belangrijkste kernapplicaties worden door het Westfries Archief zelf gefaciliteerd en beheerd. Hieronder vallen onder meer het archiefbeheersysteem, het eDepot en het eigen documentmanagementsysteem. Beheer op hardware, netwerken en beveiliging zijn in regie uitbesteed. Het Westfries Archief werkt hierbij samen met gecertificeerde en gespecialiseerde partners. Het merendeel van de taken op gebied van HRM, facilitaire zaken en P&C wordt eveneens zelfstandig uitgevoerd.

Personeelsontwikkeling

De formatie van het Westfries Archief bedraagt in 2025 13,3 fte. Met een beperkte bezetting zoals die van het Westfries Archief is het van belang dat de personeelsformatie bestaat uit professionele en breed inzetbare mensen. Kerncompetenties liggen voornamelijk op het gebied van data- en informatiemanagement en onderzoekvaardigheden. Werving en selectie wordt zo veel mogelijk toekomst gericht ingezet. Per beleidsplan wordt een strategisch personeelsplan opgesteld. Daarbij wordt rekening gehouden met continuïteit door functies niet afhankelijk te maken van een persoon.

Voormalige ID-baan

Eén van de medewerkers van het Westfries Archief is gestart via een zgn. in- en doorstroom baan. De gemeente Hoorn heeft destijds besloten het dienstverband van deze voormalige ID-er van de gemeente Hoorn te continueren. De meerkosten als gevolg van een hogere inschaling en een vergoeding voor verminderde arbeidsproductiviteit komen ten laste van de gemeentelijke begroting.

Huisvesting

Sinds 2006 is het Westfries Archief gevestigd in een gespecialiseerd pand aan de Blauwe Berg. Hiermee is een goede en veilige bewaring van de fysieke archieven en collecties conform de wettelijke regels gerealiseerd. Het gebouw is eigendom van de gemeente Hoorn en wordt gehuurd van de gemeente. De huurprijs bestaat uit een bedrag voor o.a. kapitaallasten, verzekeringen en belastingen en onderhoud. Met ingang van 1 januari 2021 is de huur opnieuw vastgesteld voor vijf jaar.

4. Financiële begroting

4.1 Begroting 2026

Lasten	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Personeelskosten - salarissen	1.371.693	1.355.467	1.043.971
Personeelskosten - overige	15.503	14.355	9.484
Personeelskosten - opleidingen	11.286	10.450	10.140
Personeelskosten - inhuur	157.710	135.728	307.774
Gemeente Hoorn: DVO - diensten	68.308	63.720	107.892
Gemeente Hoorn: huur	235.409	235.409	230.122
Gemeente Hoorn: DVO - huisvesting	126.362	163.500	146.106
Afschrijvingen	15.837	16.479	19.419
Inventaris en materialen	17.716	16.403	17.507
Accountantskosten	25.999	24.073	8.702
Educatie en voorlichting	35.807	33.155	32.813
Restauratie en materiele verzorging archivalia	42.213	39.086	39.997
Automatisering/digitalisering	375.340	341.459	427.876
Beleidsplan 2024-2027 reservering	22.060	22.060	18.821
Onvoorzien	2.643	2.447	-
Advieskosten			16.117
Projecten		15.000	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-
	2.523.886	2.488.791	2.436.741

Baten			
Bijdrage deelnemers	2.372.079	2.338.643	2.201.197
Bijdrage Hoogheemraadschap	50.177	48.639	49.111
Overige inkomsten			329.743
Incidentele verhuur	1.630	1.509	6.889
	2.423.886	2.388.791	2.586.939
Onttrekking aan algemene reserve	-		
Onttrekking aan bestemmingsreserve	100.000	100.000	100.000
	2.523.886	2.488.791	2.686.939

Vanaf begroting 2026 is een structurele bezuiniging van 5% verwerkt. In de begroting is de deelnemersbijdrage voor 2026 daarom met €116.244 verlaagd. In de uitgaven is dit verwerkt als vermindering van € 69.746 op salarissen en € 46.498 op huisvesting, middels vermindering energiekosten. Door indexering op basis van de FUGR met 7,4% is deze vermindering niet in absolute getallen zichtbaar.

Lasten en baten vertonen een grotendeels stabiel patroon.

Uitgangspunten voor de begroting 2026 en de meerjarenbegroting

- Governance in Noord-Holland Noord;
- Financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen;
- Beleidsplan 2024 – 2027;
- Besluit Algemeen Bestuur 20 november 2019 ter vaststelling van de besteding van de bestemmingsreserve;
- Besluit Algemeen Bestuur d.d. 17 november 2022 instellen reserve;

- Huur- en Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Hoorn;
- Begroting ontwikkeling eDepot, vastgesteld d.d. 28 maart 2018;
- Bestuursbesluiten Algemeen Bestuur, volgend uit de notulen;
- Nieuwe Archiefwet 2026.

4.2 Meerjarenbegroting 2026 – 2029

De meerjarenbegroting 2025 – 2028 laat zich aanzien als volgt:

Lasten	2026	2027	2028	2029
Kosten personeel en inhuur	1.556.192	1.556.192	1.556.192	1.556.192
Huur en DVO gemeente Hoorn	430.079	430.079	430.079	430.079
Afschrijving	15.837	-	-	-
Kosten beheer archieven	59.929	59.929	59.929	59.929
Automatisering en digitalisering	375.340	375.340	358.557	275.340
Educatie en voorlichting	35.807	35.807	35.807	35.807
Accountantscontrole	25.999	25.999	25.999	25.999
Beleidsplan 2024-2027 reservering	22.060	22.060	22.060	22.060
Onvoorzien	2.643	2.643	2.643	2.643
Toevoeging aan reserve				
	2.523.886	2.508.049	2.491.266	2.408.049

Baten	2026	2027	2028	2029
Bijdrage deelnemers	2.372.079	2.356.242	2.356.242	2.356.242
Bijdrage Hoogheemraadschap	50.177	50.177	50.177	50.177
Incidentele verhuur	1.630	1.630	1.630	1.630
Onttrekking aan bestemmingsreserve	100.000	100.000	83.217	-
	2.523.886	2.508.049	2.491.266	2.408.049

4.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele lasten en baten	2026		2027		2028	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Digitaliseren bouwvergunningen	100.000		100.000		83.217	
Onttrekking aan bestemmingsreserve		100.000		100.000		83.217
	100.000	100.000	100.000	100.000	83.217	83.217

In 2019 is het project 'digitaliseren bouwvergunningen' gestart. Conform besluit van het AB worden de kosten daarvan gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve. Het project wordt volgens de planning in 2025 afgerond, maar zou uit kunnen lopen in 2026.

4.4 Bijdrage per gemeente

De gewijzigde bijdrage van de deelnemende gemeenten is een gevolg van een gemiddelde indexatie van de kosten van 7,4%, wat leidt tot de volgende verdeling op basis van de inwonersaantallen per 1 januari 2024:

Bijdrage per deelnemer	Aantal inwoners per 01-01-2024	Bijdrage 2026
Drechterland	20.496	€ 221.959
Enkhuizen	18.895	€ 204.621
Hoorn	75.645	€ 819.189
Koggenland	23.587	€ 255.433
Medemblik	46.002	€ 498.173
Opmeer	12.199	€ 132.108
Stede Broec	22.217	€ 240.596
Totaal	219.041	€ 2.372.079

4.5 Vermogenspositie

Algemene Reserve

De reserve dient als buffer voor onverwachte en onvoorziene tegenvallers. Dit zorgt ervoor, dat de organisatie niet telkens terug moet naar de deelnemers en dat men kan zorgen voor consistente (stabiele) tarieven. De algemene reserve heeft een maximale omvang van 2,5% van de begroting.

Bestemmingsreserve

Op 20 november 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten de Bestemmingsreserve te bestemmen voor:

- Onvoorziene incidentele extra kosten ten behoeve van het eDepot;
- Voor incidentele kosten voortvloeiende uit het beleidsplan 2020 – 2023;
- Voor kosten ten behoeve van het optimaliseren van de depotruimte;
- Digitalisering en vervanging van de bouwvergunningen die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Op 17 november 2022 heeft het Algemeen Bestuur besloten een tweede bestemmingsreserve te bestemmen voor:

- Ziekte verzuim.

Deze reserve zal uit het positieve resultaat van de jaarrekening komen en heeft geen effect op de bijdrage vanuit de gemeenschap.

(bedragen x € 1.000)	1-1-2025	mutatie	1-1-2026	mutatie	1-1-2027	mutatie	1-1-2028
Algemene reserve	44		44		44		44
Bestemmingsreserve digitalisering	383	-100	283	-100	183	-100	83
Bestemmingsreserve ziekteverzuim	23		23		23		23
	450	-100	350,235	-100	250,235	-100	150,217

4.6 Balans – meerjarig

	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Activa				
Materiële vaste activa	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Totaal vaste activa	-	-	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	275.749	242.324	214.509	214.509
Overlopende activa	601	528	467	467
Liquide middelen	548.628	482.126	426.785	426.785
Totaal vlottende activa	824.978	724.978	641.761	641.761
Totaal activa	824.978	724.978	641.761	641.761

	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Passiva				
Eigen vermogen	250.146	150.146	66.929	66.929
Totaal vaste passiva	250.146	150.146	66.929	66.929
Vlottende schulden	569.332	569.332	569.332	569.332
Overlopende passiva	5.500	5.500	5.500	5.500
Totaal vlottende passiva	574.832	574.832	574.832	574.832
Totaal passiva	824.978	724.978	641.761	641.761

Toelichting meerjarenraming balans

Zowel de Materiële als de immateriële activa zijn eind 2026 helemaal afgeschreven.

4.7 Financiële kengetallen begroting

Financiële kengetallen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	-10%	-6%	-3%	-3%
Solvabiliteitsratio	30%	21%	10%	10%
Structurele exploitatieruimte	4%	4%	3%	0%

5. Bestuurlijke Besluitvorming

Het Algemeen Bestuur van het Westfries Archief besluit:

1. de begroting 2026 vast te stellen.
2. de meerjarenraming 2026-2029 voor kennisgeving aan te nemen en als financieel kader te hanteren.

Aldus vastgesteld door het Algemeen bestuur in de vergadering van 10 juli 2025

Hoorn,
De voorzitter,

Dhr. M. Pijl

De secretaris,

Dhr. D. Dekema